

Samforma
Att: Niklas Lindmark
(niklas.lindmark@samforma.se)

Beslut om stöd

Stödmottagare: Samforma
Org. nr: 802470-0851
Projektnamn: Civilsamhället och samhällsomvandlingen
Ärendeid: 20359704
Diarienummer: REGAC - 312 - 2022

Beslut om stöd

Region Västerbotten beviljar Samforma stöd för att genomföra projektet Civilsamhället och samhällsomvandlingen enligt ansökan inkommen 2022-12-08. Stödet uppgår till 27,61 % av faktiska kostnader och 27,61 % av total finansiering, dock med högst 405 000.

Beslutet har fattats med stöd av förordningen (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken.

För stödet gäller allmänna villkor enligt Bilaga 1.

Beslutet kan inte överklagas.

Motivering till beslut

Region Västerbotten beviljar stöd av följande skäl:
Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar delvis till prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region samt i hög grad till Positiva hållbarhetseffekter.

Projektperiod

2023-01-01 - 2023-08-31

Projektbeskrivning

Syfte: Norr- och Västerbotten står inför omvälvande samhällsomvandlingar. Man talar om en grön omställning, men vad innebär detta i praktiken, för oss som bor här och för kommande innevånare? Hur skapas hållbara samhällen där människor vill leva och bo, födas och åldras? Och hur kan civilsamhället på bästa sätt vara med att bidra till det?

Enligt EU:s Social Progress Index är en av norra Sveriges kraftfullaste styrkor tillit och socialt kapital. Tillit och socialt kapital beskrivs ofta som attraktiva egenskaper och utgör kittet för ett hållbart samhälle. Västerbottens RUS beskriver att länet har en lång tradition av engagemang och ett starkt civilsamhälle, vidare anges länet ha ett högt socialt kapital, där det starka civilsamhället är en viktig bidragande faktor. Civilsamhället bidrar till livet

mellan husen och attraktiva livsmiljöer, har förmåga att tidigt upptäcka och adressera uppfyllda sociala behov samt utveckla innovativa lösningar på samhällsutmaningar.

På vilka sätt utmanas möjligheterna för civilsamhällets att vara en part i pågående samhällsomvandling? Genom samtal med representanter från civilsamhället, offentlig sektor och akademi samt annan kunskapsinhämtning har följande tre utmaningar identifierats.

1. Delaktighet och inflytande

God samverkan nämns ofta som en framgångsfaktor i samtal kopplat till samhällsomvandlingen. Ändå upplever civilsamhället att det inte finns tid att inkludera civilsamhället tidigt i de strategiska processerna. Även den statliga rapporten Den hala tvålen (2021) beskriver att de senaste åren genomförandet av olika stadsutvecklingsdialoger ifrågasatts av forskningen som menar att de i många fall är dåligt utförda, inte tar upp rätt frågor, inte kopplas tydligare till processen och riskerar att öka avstånden mellan civilsamhälle, politiker och tjänstepersoner. Civilsamhället är en central del av demokratin och strukturerade samtal bör användas i syfte att värna och stärka det civilsamhällets roll i demokratin och samhället (Palett för stärkt civilsamhälle, 2016).

2. Styrning och uppföljning

Det råder idag brist på långsiktiga konsekvensresonemang av sociala insatser (Nachemson-Ekwall, 2021). Uppföljning och rapportering fokuserar oftast på aktiviteter snarare än effekt. Effekt sätter målgruppen i fokus, har potential att ge mer ändamålsenliga verksamheter för medborgare, mer effektiv resurshållning samt ge underlag för större sociala investeringar. Det saknas till stor del nyckeltal för viktiga sociala värden och det finns ett behov av att utveckla kunskapen om vilka verktyg och metoder som finns för att mäta och synliggöra effekten av social hållbarhet och för att värdera effekterna i relation till ekonomiska och miljömässiga effekter (Den hala tvålen, 2021).

3. Sociala innovationer

Enligt Västerbottens RIS och Norrbottens Smart specialisering utgör civilsamhället en central roll för innovation, i synnerhet sociala innovationer. Underlag till Västerbottens RIS beskriver dock hur innovationsbegreppet traditionellt sett kretsat kring forsknings- eller näringslivsdriven innovation. Detta synsätt har påverkat utformningen av stödsystem och innovationskulturen och bidragit till att maktpositioner ofta har en överrepresentation av särskilda grupper som inte speglar samhället i stort. Civilsamhällets representation är sällan med i etablerade samverkanskonstellationer för innovation och företagande, såsom råd, innovationsplattformar, regionala innovationssystem och utlysningkommittéer (Lindberg, 2021).

Syfte

Förstudien syftar till att ta fram förutsättningarna för ett genomförandeprojekt. Förstudien ska genom ett utforskande arbetssätt kartlägga problembilden samt testa interna och tvärssektoriella arbetssätt och metoder som gör att civilsamhället blir en aktiv part i samhällsomvandlingsprocesser. På det sättet bidrar vi till en jämlik och jämställd samhällsomvandling där människor ges likvärdiga möjligheter att tillsammans skapa det samhälle vi lever i.

Vad projektets aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt:

1. Förstudien har hittat relevanta samarbetspartners inom målgrupperna och utrett förutsättningar för ett genomförandeprojekt. Genomförandeprojektet ska vara relevant för länen i sin helhet.
2. Målgrupperna har ökat kunskapen om problemområdena samt tagit fram underlag med fördjupade analyser om problemen. Underlaget ger målgrupperna förutsättningar att ta fram förslag på lösningar på problemen, både inom civilsamhället och tvärsektorielt. Analyserna ska beakta ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv i relation till samhällsomvandlingen, samt hur hela länen, inklusive övriga kommuner påverkas.
3. Förstudien har utifrån analysen testat nya sektorsvisa och tvärsektorieella arbetsätt och metoder i begränsad skala som ökar målgruppernas förmåga/möjlighet att bidra till civilsamhällets delaktighet samt som ger insikter till genomförandeprojekt och spridning.

Avgränsningar

Förstudien ska på förhand inte begränsa sig inom ett visst sak-/tematiskt område utan arbeta brett tills en eventuell avgränsning i ett genomförandeprojekt. Förstudien ska utgå från samhällsomvandlingens påverkan på hela länen, men har valt att avgränsa testfasen till upptagningsområde Boden och Skellefteå av resursmässiga skäl. Lärdomar från förstudien ska kunna genomföras i andra kommuner i ett genomförandeprojekt. Till ett genomförandeprojekt hoppas vi kunna fortsätta utveckla och testa metoder på ett fördjupat sätt, i fler områden och processer, med tydligare närvaro i flertalet av Västerbotten och Norrbottens kommuner. Vi tror också att utveckla och implementera modeller för att samverka med näringslivets aktörer är ett intressant spår att fördjupa sig i ett genomförandeprojekt.

Vilka effekter ska projektet uppnå på lång sikt:

1. Att genom ökat inflytande i samhällsomvandlingsprocesser bidra till mer tillit och socialt kapital i samhället, bättre lösningar på komplexa samhällsutmaningar, mer effektiv resurshållning samt större sociala investeringar.
2. Ett levande civilsamhälle som aktivt bidrar till att skapa attraktiva livsmiljöer och samverkar med andra sektorer för att möta samhällets stora utmaningar kring hållbarhet, integration och social välfärd samt hållbar utveckling av städer, landsbygder och glesbygder. I enlighet med RUS.
3. En hållbar samhällsomvandling i norra Sverige där skillnader mellan grupper utjämnas för en jämställd och jämlik inkludering.

Koppling till Agenda 2030 och regionala strategier:

Norr- och Västerbottens civilsamhälle samlar aktörer som är av största betydelse för måluppfyllelsen av Agenda 2030. Beroende på förstudien riktning kommer projektet driva utveckling i flertalet målområden, några exempel är målområde 3, 5, 10, 11, 16, 17.

Förstudien har en tydlig koppling till Västerbottens regionala utvecklingsstrategis övergripande vision och mål:

- Visionen att Västerbotten är en "attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft".
- Övergripande målet att "Västerbotten är en levande plats är samhället där människor vill stanna, för ett kortare besök eller hela livet. Det är platsen med goda förutsättningar för att besöka, växa, arbeta och bli gammal".
- Att "År 2030 lever Västerbottens invånare i en stark demokrati där mänskliga rättigheter är centrala och det levande civilsamhällets självklara egenvärde respekteras".

Civilsamhällets bredd och mångfacetterade verksamheter i kombination med förstudiens breda ansats gör att projektet har en tydlig koppling på flertalet av Västerbottens RUS prioriteringar. Inom följande prioriteringar kommer projektet främst driva hållbar utveckling:

- Prioritering 4. Västerbotten en region med hållbara livsmiljöer att bo, verka och leva i. Exempelvis:

"Ett levande civilsamhälle bidrar aktivt till att skapa attraktiva livsmiljöer och samverkar med andra sektorer för att möta samhällets stora utmaningar kring hållbarhet, integration och social välfärd. Det är viktigt att det bibehåller sin fria och obundna roll kontra det offentliga samt att stärka den långsiktiga förutsättningen för att bibehålla och utveckla ett levande civilsamhälle".

"Västerbottens livsmiljöer behöver förvaltas och tas tillvara för framtida generationer, samtidigt som livsmiljöerna behöver möta olika grupper i samhället. Det handlar exempelvis om tillgång till boende, arbete, handel, föreningsliv, idrott, fritid och kultur. Ett särskilt fokus behövs på barns och ungas behov av rörelse, trygghet och möjlighet till social samvaro".

- Prioritering 1: Västerbotten en nytänkande och smart region
- Prioritering 2: Västerbotten en region med platsbaserad hållbar näringslivsutveckling
- Prioritering 5: Västerbotten en hälsofrämjande region
- Prioritering 6: Västerbotten en region rik på kompetenser

Västerbottens regionala innovationsstrategi:

- "Skapa eller vidareutveckla strukturer och metoder för innovationssamverkan mellan privat, idéburen och offentlig sektor.
- "Ge fler innovatörer möjlighet att förverkliga sina idéer genom att skapa ett jämställt och jämlikt stödsystem".
- "Insatser behövs för att: Skapa eller vidareutveckla strukturer och metoder för innovationssamverkan mellan privat, idéburen och offentlig sektor. Exempelvis kan det handla om samverkan och samarbeten mellan aktörer inom innovationsekosystemet eller med aktörer i andra regioner, sociala innovationer, samarbeten med akademi, mellan större företag och kunskapsintensiva mindre företag, eller att adressera och jobba med komplexa samhällsutmaningar i en regional kontext."

Indikatorer:

Namn	Värde	Måttenhet	Kommentar
Antal framtagna kunskapsunderlag, strategier och program.	1	Stycken	

Tid- och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Kartlägga relevanta samarbetspartners inom målgrupperna och utred	- Kartläggning och dialoger av/med relevanta samarbetspartners inom målgrupperna. - Utred förutsättningar för ett genomförandeprojekt, kontakta	2023-01-01 - 2023-08-31	490 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
förutsättningar för ett genomförandeprojekt.	finansiärer, ta fram underlag och ansökan tillsammans med samarbetspartners från samtliga sektorer och fler kommuner med olika förutsättningar.		
Öka kunskapen om problemområdena och ta fram underlag med fördjupade analyser.	<ul style="list-style-type: none"> - Kunskapsinhämtning, dialoger, workshop mm. tillsammans med målgrupperna (både sektorsvisa och tvärsektoriellt) för att fördjupa och analysera problembild (orsaker, problem, konsekvenser) och möjliga åtgärder. Analyserna ska beakta ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv i relation till samhällsomvandlingen, samt hur hela länen, inklusive övriga kommuner påverkas (avgränsningen till Boden och Skellefteå sker i Testa och lär-aktiviteten). - Kunskapshöjande insatser till målgrupperna, ex. seminarium och mötesplatser. - Tillfällena planeras för att fånga upp en bredd av åsikter och erfarenheter. Projektets kommunikation ska anpassas för att nå fler inom respektive målgrupp och bidra till en förankrad och inkluderande process. 	2023-01-01 - 2023-08-31	490 000
Testa och lär	<ul style="list-style-type: none"> - Testa ett antal arbetssätt och metoder i begränsad skala, sektorsvisa och tvärsektoriellt, som ökar målgruppernas förmåga/möjlighet att stärka civilsamhället som aktiv part och driva på för en jämlik och jämställd inkludering. - Förstudien utvärderar och sammanställer lärdomar som underlag till genomförandeprojekt. 	2023-03-01 - 2023-08-31	490 000

Budget (Kostnads- och finansieringsplan)

Kostnad

Kostnadsslag	2023									Totalt
Personal	950 040									950 040
Externa tjänster	149 800									149 800
Resor och logi	74 689									74 689
Investeringar, materiel och lokaler	150 000									150 000
Schablonkostnader	142 506									142 506
Summa kostnader	1 467 035									1 467 035
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	1 467 035									1 467 035
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0
Summa totala kostnader	1 467 035									1 467 035

Finansiering

Finansiär	2023									Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Totalt offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
Region Norrbotten	399 965									399 965
Total offentlig kontantfinansiering	399 965									399 965
Total offentlig finansiering	399 965									399 965
Privata bidrag annat än pengar										
Totalt privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Rädda Barnen	662 070									662 070

Finansiär	2023									Totalt
Total privat kontantfinansiering	662 070									662 070
Total privat finansiering	662 070									662 070

Stöd

Finansiering	2023									Totalt
19.1.1 Regionala tillväxtåtgärder Regionalt projekt	405 000									405 000

Sammanställning (Stödprocent)

Stödandel av faktiska kostnader:	27,61 %
Stödandel av stödgrundande finansiering:	27,61 %
Stödandel av total finansiering:	27,61 %
Andel annan offentlig finansiering:	27,26 %
Andel privat finansiering:	45,13 %

Rapportering och begäran om utbetalning

Stödet utbetalas i efterhand efter redovisning av faktiska utgifter
Endast slutrapport då detta är en förstudie, senast inkommen 2023-10-31.

Sista datum för slutrapport

2023-10-31

Allmänna villkor för stöd

Se bilaga

Beslut i detta ärende har fattats av Regional utvecklingsdirektör Anna Pettersson efter föredragning av Martin Lundberg.

Vid frågor kontakta:

Martin Lundberg
Telefon: 073-092 11 20

E-post: martin.lundberg@regionvasterbotten.se